

Πρόνοιες του Στρατηγικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών (ΣΣΔ)

Σημαντικές πρόνοιες του ΣΣΔ αφορούν άμεσα τις μονογονεϊκές οικογένειες και τις γυναίκες αρχηγούς τους, αφού αποτελούν μια από τις πιο ευάλωτες ομάδες των γυναικών. Οι πρόνοιες αυτές αφορούν τη διοικητική μεταρρύθμιση και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές (gender-mainstreaming), την υιοθέτηση/προώθηση καλών πρακτικών, την διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών σε μηχανισμούς προστασίας για την εξέταση παραπόνων, την πρόσβαση γυναικών στο σύστημα δικαιοσύνης, την οικονομική ενδυνάμωση των γυναικών και την ενίσχυση των δομών φροντίδας παιδιών, καθώς και την εργασιακή και κοινωνική ενεργοποίηση των γυναικών.

ΚΥΠΡΟΣ

Θεσμικό πλαίσιο

Η μόνη στοχευμένη επιδοματική πολιτική που αφορά τις μονογονεϊκές οικογένειες (έστω με αποκλεισμούς) είναι το επίδομα μονογονιού, ενώ δεν υπάρχουν πολιτικές και υπηρεσίες στήριξης/κατάρτισης και ένταξης στην παραγωγική διαδικασία ούτε και οποιαδήποτε άλλη ειδική μεταχείριση στις δημόσιες υπηρεσίες φροντίδας παιδιών. Το ΕΕΕ αποτελεί ένα καθολικό σύστημα εξασφάλισης ελάχιστης επιβίωσης, το οποίο υιοθετήθηκε χωρίς να λάβει υπόψη την έμφυλη διάσταση της φτώχειας και ως εκ τούτου αγνοεί τη δυσμενέστερη θέση και τις διακρίσεις σε βάρος των γυναικών, οδηγώντας τις γυναίκες μονογονιού πιο βαθιά στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Προβλήματα Μονογονιών | Θέσεις του Παγκύπριου Συνδέσμου Μονογονεϊκών Οικογενειών και Φίλων

Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Μονογονεϊκών Οικογενειών και Φίλων έχει εκφράσει επανειλημμένα τις πιο θέσεις του για ολοκληρωμένες πολιτικές στήριξης των μονογονιών ζητώντας λύσεις στα προβλήματα:

A) Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ)

Σε ότι αφορά τη νομοθεσία αλλά και τη διαδικασία παραχώρησης ΕΕΕ σε μονογονεϊκές οικογένειες αυτή παραβιάζει τα δικαιώματα των παιδιών των μονογονεϊκών οικογενειών για τους πιο κάτω λόγους:

1) Ύψος ποσών διαβίωσης

i) Μη κάλυψη αναγκών διαβίωσης μιας οικογένειας: Το ύψος των προνοούμενων ποσών κατ’ άτομο του ΕΕΕ δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες διαβίωσης μιας οικογένειας και ούτε των πραγματικών εξόδων των παιδιών και βρίσκεται κάτω από το όριο της φτώχειας.

ii) Αφαίρεση διατροφών/επιδομάτων (μονογονεϊκού και τέκνου): Η αφαίρεση της διατροφής, το επιδόματος τέκνου, και μονογονιού περιορίζει ασφυκτικά τις ανάγκες των παιδιών στα ποσά των €144/240 τον μήνα. Οι διατροφές συνυπολογίζονται αφού πολλές μητέρες αρνούνται να εκδώσουν εντάλματα φυλάκισης των πατέρων οι οποίοι οφείλουν διατροφές. Αυτό οδηγεί στο θλιβερό αποτέλεσμα παιδιά να αποστερούνται στην πράξη και τη διατροφή

και ποσό του ΕΕΕ. Δημιουργείται μια τεράστια αδικία και διάκριση σε βάρος των πιο φτωχών μονογονεϊκών οικογενειών, οι οποίες αποστερούνται από την πρόσθετη στήριξη των επιδομάτων τέκνου και μονογονιού, τα οποία λαμβάνουν μονογονεϊκές οικογένειες με ψηλότερα εισοδήματα.

iii) Αφαίρεση από την επιβίωση της μητέρας: Αφαιρώντας ολόκληρο το ποσό διατροφής (πέραν του προβλεπόμενου επιπέδου διαβίωσης των παιδιών), το οποίο καταβάλλεται από τον πατέρα για τα παιδιά του, αφαιρείται ουσιαστικά ποσό από το επίπεδο διαβίωσης της μητέρας.

vi) Καταθέσεις στο όνομα παιδιών: Το ΕΕΕ θεωρεί τα χρήματα στο όνομα παιδιών (άνω των €20,000) διαθέσιμα για την επιβίωση της οικογένειας, ενώ με βάση το οικογενειακό δίκαιο αποτελεί αποκλειστική περιουσία των ανηλίκων και μάλιστα απαιτείται διάταγμα του οικογενειακού δικαστηρίου, για τη χρησιμοποίησή τους, μόνο για τις ανάγκες του ανηλίκου.

B) Επίδομα Μονογονιού

Οι πρόνοιες της νομοθεσίας σε ότι αφορά τον ορισμό της μονογονεϊκότητας αποκλείουν σημαντική μερίδα μονογονιών, αποστερώντας αυτούς και τα παιδιά τους από την αναγκαία στήριξη του μονογονεϊκού επιδόματος.

i) Μητέρες/μονογονείς σε διάσταση: Μονογονιοί οι οποίοι έχουν τη φύλαξη και φροντίδα των παιδιών τους, και δεν μπορούν να εκδώσουν διαζύγιο, αποστερούνται άδικοι και παράλογα το επίδομα μονογονιού: Η διάταξη αυτή αν και τυπικά ουδέτερη, εφαρμόζεται κυρίως σε γυναίκες μονογονιού και το αποτέλεσμα της είναι να επιβαρύνει ακόμα περισσότερο τις συνέπειες ενός χωρισμού. Από τον Δεκέμβριο του 2015 οι σύζυγοι φυλακισμένων σε ποινή πέραν των 6 μηνών (και χωρίς την προϋπόθεση διαζυγίου) θεωρούνται μονογονείς και λαμβάνουν το αντίστοιχο επίδομα μονογονιού.

ii) Συμβίωση/γάμος μονογονιού: Με βάση τον Νόμο, η ιδιότητα του μονογονιού χάνεται και το επίδομα μονογονιού αποκόπτεται όταν ο γονέας ο οποίος έχει τη φύλαξη του παιδιού συμβιώσει ή παντρευτεί με άλλο άτομο. Και στις δύο περιπτώσεις (συμβίωσης ή γάμου) ο συμβίος/σύζυγος της/του μονογονέα δεν έχει καμία νομική υποχρέωση στην εξασφάλιση της διατροφής και ευημερίας των παιδιών του/της ενώ η προϋπόθεση αυτή συνιστά παραβίαση του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή των γυναικών.

Σχετική πρόταση νόμου κατατέθηκε το 2015, για τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε η συμβίωση να μην αποστερεί την ιδιότητα του μονογονέα, η οποία εκκρεμεί. Επίσης ο Σύνδεσμος έχει ζητήσει όπως το επίδομα μονογονιού να επεκτείνεται για τα τέσσερα πρώτα έτη ανώτατης εκπαίδευσης παιδιών των μονογονεϊκών οικογενειών.

Γ) Παιδιά με γονείς-υπηκόους τρίτων χωρών

Η αποστέρηση του επιδόματος μονογονιού σε παιδιά τα οποία διαμένουν με γονείς τους υπηκόους τρίτων χωρών συνιστά απαγορευμένη από τον Νόμο και την Σύμβαση

για τα δικαιώματα του παιδιού διάκριση. Απαιτείται η άμεση κατάργηση της σχετικής πρόνοιας.

Δ) Διατροφές που δεν εισπράττονται

Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Μονογονεϊκών Οικογενειών και Φίλων σημειώνει πως εκεί όπου δεν εισπράττονται οι διατροφές αιτιολογημένα, επειδή ο γονέας που οφείλει να τις καταβάλλει δεν έχει εισοδήματα (άνεργος), το Κράτος οφείλει, εκεί όπου οι διατροφές αποδεδειγμένα και αιτιολογημένα δεν εισπράττονται, να τις καταβάλλει και να αναλαμβάνει σε μεταγενέστερο στάδιο την είσπραξη τους από το υπόχρεο πρόσωπο, όταν ο γονέας αυτός θα έχει εισοδήματα.

Ε) Νομική αρωγή σε οικογενειακές υποθέσεις

Δυστυχώς το δικαίωμα νομικής αρωγής για τις οικογενειακές υποθέσεις (διαζύγιο, διασφάλιση των γονική μέριμνα, διατροφή, περιουσιακές διαφορές) έχει εκμηδενιστεί, με αποτέλεσμα να ακυρώνονται τόσο τα δικαιώματα λήψης του επιδόματος μονογονιού όσο και τα δικαιώματα των παιδιών που κατοχυρώνονται σε διεθνείς συμβάσεις.

Απαιτείται η πλήρης αποκατάσταση του δικαιώματος νομικής αρωγής ώστε η μονογονεϊκή οικογένεια να εξασφαλίζει άμεσα την νομική προστασία που χρειάζεται.

Στ) Τροποποίηση Οικογενειακού Δικαίου

Τα Οικογενειακά Δικαστήρια ιδρύθηκαν το 1990 και λειτουργούν από τότε με το ίδιο θεσμικό πλαίσιο του οικογενειακού δικαίου, ενώ είναι φανερό ότι οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες έχουν αλλάξει δραματικά σε 26 χρόνια. Είναι άμεση και πιεστική η ανάγκη για ριζική τροποποίηση του οικογενειακού δικαίου με στόχο τη δίκαιη κατανομή των υποχρεώσεων από τη διάλυση του γάμου (διατροφή-περιουσιακά) μεταξύ των συζύγων, τη σύντμηση των διαδικασιών σε μια αίτηση, την επίσχευση της διαδικασίας, την προστασία της ιδιωτικής ζωής των διαδίκων, τη διασφάλιση των διεθνώς κατοχυρωμένων δικαιωμάτων του παιδιού και την αντιμετώπιση της γονικής αποξένωσης, την επίλυση των διαφορών στη βάση της αρχής της έμφυλης ισότητας και τον δίκαιο καταμερισμό των χρεών. Τέλος τη θεσμοθέτηση υποχρέωσης τήρησης των διαταγμάτων επικοινωνίας και για τους δύο γονείς και τον υπολογισμό της αξίας των υπηρεσιών φροντίδας των παιδιών.

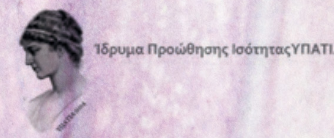
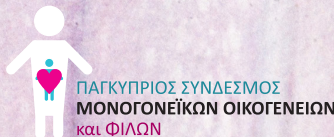
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Απαιτείται μια πολύ-παραγοντική προσέγγιση η οποία να αντιμετωπίζει ολοκληρωμένα και σφαιρικά τα προβλήματα των μονογονεϊκών οικογενειών και να υιοθετεί πολιτικές και προγράμματα τα οποία να αφορούν τόσο τη δίκαιη επιδοματική στήριξη αλλά και την ένταξη/επανάταξη των μονογονιών στην εργασία την κοινωνία και τη δημόσια ζωή. Ζητούμενο, πρέπει να είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση μιας κοινωνικά δίκαιης πολιτικής που μπορεί να άρει την περιθωριακή θέση των μονογονεϊκών οικογενειών στη δημόσια, οικονομική και πολιτική ζωή και να κάνει δυνατή την αξιοπρεπή και ισότιμη διαβίωσή τους μέσα στην κοινωνία.

*Η συγγραφή & έκδοση του φυλλαδίου επιχορηγήθηκε από τον Εθνικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΟΝΟΓΟΝΕΪΚΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ

και θέσεις Παγκύπριου Συνδέσμου Μονογονεϊκών Οικογενειών & Φίλων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στη σύγχρονη εποχή, ενώ οι κοινωνικές δομές παραμένουν προσκολλημένες στο παραδοσιακό μοντέλο οικογένειας (δυο γονείς+παιδιά), οι αλλαγές που συντελούνται στα κοινωνικοοικονομικά δρώμενα στη χώρα μας αλλά και στην Ευρώπη, διαμορφώνουν ένα ακόμα σκληρότερο περιβάλλον, στο οποίο καλούνται να ζήσουν οι μονογονεϊκές οικογένειες. Οι μονογονείς είναι έμφυλο θέμα, αφού οι γυναίκες αποτελούν επικεφαλής των 98% των μονογονεϊκών νοικοκυριών, αλλά και ζήτημα φτώχειας, αφού το ένα τρίτο των μόνων γονέων ζουν σε συνθήκες φτώχειας, σε σύγκριση με το 17% του συνόλου των οικογενειών.

ΔΙΕΘΝΕΣ | ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των μορφών Η Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών- CEDAW, κατοχυρώνει την αρχή της έμφυλης ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων σε βάρος των γυναικών, θέτοντας σοβαρές υποχρεώσεις στα κράτη-μέλη, ακόμα και με την υιοθέτηση θετικών μέτρων για την προστασία των γυναικών. Η Σύμβαση τονίζει την ανάγκη προστασίας της μητρότητας, και του δικαιώματος των γυναικών να συμφιλιώνουν την οικογενειακή ζωή με την εργασία τους, τη συμμετοχή τους στη δημόσια ζωή και οικονομική ζωή.

Ένας από τους πέντε πρωταρχικούς στόχους των βασικών δεικτών της στρατηγικής Ευρώπη 2020 είναι η μείωση της φτώχειας με την απαλλαγή τουλάχιστον 20 εκατομμυρίων ανθρώπων από τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού μέχρι το 2020.

Σημαντικός σταθμός για την προστασία των μονογονιών αποτέλεσαν οι δυο αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του 1998 για την «κατάσταση των μόνων μπτέρων και των μμονογονεϊκών οικογενειών» και του 2015. Το Κοινοβούλιο διαπιστώνει ότι οι μονογονεϊκές οικογένειες αποτελούν πλέον το 10% των οικογενειών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πράγμα που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στη χάραξη πολιτικής, ότι οι οικογένειες των μόνων μπτέρων αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (49,8 % έναντι 25,2 %) και καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ να επαναφέρουν τις πραγματικές δαπάνες κοινωνικής προστασίας, υγείας, εκπαίδευσης και κοινωνική στέγασης τουλάχιστον στα επίπεδα που επικρατούσαν πριν την κρίση και τη στήριξη των μονογονεϊκών οικογενειών.

Καλές πρακτικές Ευρωπαϊκών χωρών

Σε σειρά ευρωπαϊκών χωρών έχουν υιοθετηθεί πολιτικές και μέτρα στήριξης των μονογονεϊκών οικογενειών όπως η πληρωμή διατροφών από το Κράτος εκεί όπου ο πατέρας δεν εκπληρώνει την υποχρέωση του, Υπηρεσία Είσπραξης Διατροφών, μειωμένα τέλη σε όλες τα ζωτικές υπηρεσίες, πρόσβαση σε ευέλικτη φροντίδα παιδιών, ειδική νομοθεσία για βελτίωση της θέσης των μονογονιών στην αγορά εργασίας, επίδομα και μισθός μονογονιού μέσω σχεδίων Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος

ΚΥΠΡΟΣ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ Οικονομική κατάσταση

Σύμφωνα με μελέτη του EIGE (2013), το 10% των γυναικών στην Κύπρο, ζουν μόνες ή με τα παιδιά τους, χωρίς σύντροφο. Στην Κύπρο, οι μονογονιοί (στην πλειοψηφία τους γυναίκες) αντιμετωπίζουν περισσότερα προβλήματα από τις περικοπές σε κοινωνικά ωφέληματα.

Οι «μόνοι-γονείς», που είναι στη συντριπτική τους πλειοψηφία γυναίκες, επωμίζονται το μεγαλύτερο βάρος των ευθυνών απλήρωτη οικιακή φροντίδα. οικογενειακός προϋπολογισμός επιβαρύνει σχεδόν αποκλειστικά τους μόνους-γονείς. Ποσοστό λίγο χαμηλότερο από τους μισούς μονογονιούς (46%) δεν εισπράττουν το ποσό της διατροφής «η εξεύρεση εργασίας».

Ευκαιρίες απασχόλησης μονογονιών

Σύμφωνα με έρευνα του EIGE (2013), παρατηρείται σχετική ανισότητα στην εργοδότηση των μονογονιών. Το 2013 το 6% των γυναικών μονογονιών ήταν άνεργες και το 49.4% αδρανείς. Για την Κύπρο η έρευνα καταδεικνύει ότι οι άνδρες μονογονιοί εργάζονται κατά 78,6% και οι γυναίκες κατά 71,9%.

Επίδομα τέκνου | μονογονιού

Το επίδομα τέκνου ανά παιδί λαμβάνεται καθολικά από όλες τις οικογένειες και δεν υπάρχει καμιά διαφοροποίηση για τις μονογονεϊκές οικογένειες.

Ο όρος «μονογονεϊκή οικογένεια» αναφέρεται στην οικογένεια, όπου υπάρχουν παιδιά τα οποία με βάση την κυπριακή νομοθεσία θεωρούνται εξαρτώμενα και που έχουν μόνο έναν γονέα, είτε γιατί ο άλλος γονέας απεβίωσε, είτε λόγω διαζυγίου ή γιατί ο γονέας δεν παντρεύτηκε ποτέ. Με βάση τροποποίηση του 2015 στον όρο προστέθηκε και οικογένεια της οποίας ο ένας γονέας εκτίει ποινή φυλάκισης πέραν των 6 μηνών.

Μονογονεϊκές οικογένειες που βρίσκονται σε διάσταση και έχουν τη φροντίδα των παιδιών (δηλαδή δεν έχουν εκδώσει διαζύγιο,) ή έχουν εκδώσει διαζύγιο αλλά συμβιώνουν με άλλο άτομο, ή παντρεύονται εκ των υστέρων, χάνουν την ιδιότητα του μονογονιού και το επίδομα. Σημαντική είναι επίσης η εξαίρεση παιδιών των οποίων ο γονέας με τον οποίο διαμένουν είναι υπήκοος τρίτης χώρας.

Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα στην Κύπρο

Στην Κύπρο, το ύψος των προβλεπόμενων κατά άτομο ποσών του Ε.Ε.Ε. είναι: δικαιούχος €480, €240 για παιδιά άνω των 14 ετών και €144 για παιδιά μέχρι 14 ετών. Τα ποσά αυτά είναι πολύ χαμηλότερα από τα ποσά τα οποία έχει καθορίσει η Υπηρεσία Αφερεγγυότητας ως λογικά έξοδα διαβίωσης ατόμων σε πτωχευτική διαδικασία (πλαίσιο αφερεγγυότητας), τα οποία αντανακλούν το όριο φτώχειας σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα. Συγκεκριμένα τα ποσά αυτά είναι: €733 για ένα άτομο, πλέον €366 για άτομο άνω των 15 ετών και €220 για άτομο κάτω των 14 ετών.

Το σύστημα όπως έχει υιοθετηθεί δεν έχει καμία έμφυλη διάσταση παρά το ότι την ίδια ώρα καταβάλλεται προσπάθεια μέσα από τις πρόνοιες του Στρατηγικού

Σχεδίου για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών (2014-2017) για τη στήριξη των ευάλωτων ομάδων γυναικών.

Κίνδυνος φτώχειας | Επίπεδο διαβίωσης

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία, ο αριθμός όσων διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού ανήλθε στην Κύπρο στις 240.000 άτομα το 2013, δηλαδή στο 27,8% του πληθυσμού. Με βάση πρόσφατα στοιχεία της Eurostat, το φαινόμενο της φτώχειας είναι πιο έντονο στην Κύπρο στις τάξεις των μονογονιών. Πιο συγκεκριμένα, στις μονογονεϊκές οικογένειες το ποσοστό της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού ανέρχεται στο 28%, ενώ στις οικογένειες με δύο γονιούς στο 7%. Μία άλλη ιδιαιτερότητα που παρουσιάζει η Κύπρος είναι ότι το ποσοστό της φτώχειας είναι κατά πολύ πιο υψηλό στις γυναίκες (14,8%) σε σχέση με τους άνδρες (11,9%).

Ωράρια εργασίας | Μερική απασχόληση

Στην Κύπρο, παρά την απότομη αύξηση των ποσοστών ανεργίας γενικότερα, εξακολουθεί να υπάρχει ένα έμφυλο χάσμα 10% στα ποσοστά συμμετοχής στην αγορά εργασίας για τις γυναίκες και τους άνδρες (62,3% των γυναικών έναντι 72,9% των ανδρών). Επιπρόσθετα, το ποσοστό απασχόλησης των μπτέρων ηλικίας 25-54 ετών είναι 74,5%, σε σύγκριση με 94% για τους πατέρες. Επίσης ενδεικτική των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων στην αγορά εργασίας της Κύπρου είναι το γεγονός ότι το 55,9% των γυναικών εργάζονται με καθεστώς μερικής απασχόλησης ή με συμβάσεις ορισμένου χρόνου σε σύγκριση με τα πολύ χαμηλότερα ποσοστά των ανδρών.

Το ωράριο των καταστημάτων έχει φιλελευθεροποιηθεί με αποτέλεσμα επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου να εργάζονται καθημερινά μέχρι τις 8 μ.μ (καταστήματα/υπεραγορές) και να παραμένουν ανοικτές και Κυριακές μέχρι τις 8.00 μ.μ.

Είναι αντιληπτό ότι για τους μονογονείς τα ωράρια αυτά είναι αποτρεπτικά μέχρι απαγορευτικά για την ένταξη και παραμονή τους στην αγορά εργασίας, αφού τα αντίστοιχα ωράρια λειτουργίας των βρεφονηπιοκομικών σταθμών δεν ανταποκρίνονται στα ωράρια εργασίας στον ιδιωτικό τομέα.

ΚΥΠΡΟΣ:

Κοινωνικές δομές | Πολιτικές στήριξης μονογονεϊκών οικογενειών και κοινωνικό-οικονομικό περιβάλλον

Κρατικές δομές | Πολιτικές στήριξης

Οι μονογονεϊκές οικογένειες αποτελούν μια κατεξοχήν «ευάλωτη» ομάδα του πληθυσμού, όπου η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός δεν είναι αποτέλεσμα μόνο της έλλειψης επαρκών εισοδηματικών πηγών, αλλά και ελλειμμάτων που αφορούν τη δυσκολία ένταξης στην αγορά εργασίας λόγω φύλαξης/φροντίδας των παιδιών, την απουσία υποστηρικτικών δομών για την οικογένεια και συμφιλίωσης της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή, καθώς και τη μειωμένη πρόσβαση σε δημόσια και κοινωνικά αγαθά.

Στην Κύπρο, η κοινωνική πολιτική για τη μονογονεϊκή οικογένεια ενώ χαρακτηρίζεται από ισχνή επιδοματική

στήριξη, ταυτόχρονα αδυνατεί να κατανοήσει τις πολυδιάστατες ανάγκες που πηγάζουν από τη μονογονεϊκότητα και να υιοθετήσει καινοτόμες και ολοκληρωμένες δράσεις για την άρση των εμποδίων που κρατούν τους μόνους γονείς μακριά από την απασχόληση και τους οδηγούν στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας οι οποίες ασκούσαν μέχρι πριν της εφαρμογής του Ε.Ε.Ε. την πολιτική για επιδοματική στήριξη των μονογονεϊκών οικογενειών με παροχή δημόσιου βοηθήματος στις οικογένειες που χρειάζονταν αυτό και κοινωνική στήριξη όπου αυτό ήταν αναγκαίο, έχουν αποδυναμωθεί ουσιαστικά και δεν εφαρμόζουν κανένα πρόγραμμα στήριξης.

Δομές φροντίδας

Το κόστος των δομών φροντίδας παιδιών είναι αποθαρρυντικό για πολλές οικογένειες, πολύ περισσότερο για τις μονογονεϊκές, αφού αυτές κυμαίνονται από €175-€300.

Συνολικά η προσφορά υπηρεσιών φαίνεται να υπολείπεται της ζήτησης και κατά συνέπεια η άτυπη φροντίδα παραμένει μια καλή εναλλακτική για αρκετές οικογένειες. Όμως, για τις οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, κυρίως τις μόνες μπτέρες, η έλλειψη της παιδικής φροντίδας μπορεί να είναι ένας λόγος παγίδευσης τους στη φτώχεια. Επίσης, η εστίαση στο σπίτι για τη φροντίδα της οικογένειας και η ενίσχυση του έμφυλου καταμερισμού της εργασίας στο σπίτι, έρχεται σε σύγκρουση με την πανευρωπαϊκή προσπάθεια για αποδέσμευση των γυναικών και την προώθηση της ένταξης τους στην αγορά εργασίας (European Commission, 2013).

Διατροφές παιδιών

Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μονογονείς είναι αυτό της μη είσπραξης των διατροφών που επιδικάζουν τα δικαστήρια. Το σύστημα είσπραξης μέσω ενταλμάτων πληρωμής από την Αστυνομία εκεί όπου δεν καταβάλλονται οικειοθελώς και με συνέπεια από τον υπόχρεο πατέρα, νοσεί, αφού προκαλείται τεράστια καθυστέρηση στην είσπραξη. Δεν υπάρχουν καν ξεχωριστά τμήματα/προτεραιότητα εκτέλεσης των ενταλμάτων διατροφών από την Αστυνομία. Δεν υπάρχει κανένας κρατικός μηχανισμός διασφάλισης της επιβίωσης των παιδιών εκεί όπου αιτιολογημένα δεν καταβάλλεται η διατροφή, επειδή ο γονέας που οφείλει να τις καταβάλλει δεν έχει εισοδήματα.

Εκποιήσεις κατοικιών | Εγγυήσεις δανείων

Δεν υπάρχει καμιά νομική προστασία για συζύγους εγγυήτριες ούτε κατά τον καταρτισμό των συμβάσεων δανείου ούτε και στη διαδικασία διαζυγίου ώστε να γίνεται διευθέτηση/διαμοιρασμός/ανάληψη του δανείου από αυτόν που το οικειοποιήθηκε .

Ως αποτέλεσμα οι σύζυγοι/εγγυήτριες/ενυπόθηκες οφειλέτιδες παραμένουν έρμαια στις δικαστικές διαδικασίες των τραπεζών στα πλαίσια αστικών αγωγών και διαδικασιών εκποίησης για τις οποίες δεν έχουν καμιά νομική προστασία/ νομική αρωγή. Δεν υπάρχουν προγράμματα στήριξης/ανάληψης μη εξυπηρετούμενων δανείων οικογενειών ευάλωτων ομάδων, μέσω ενός κρατικού φορέα.